

Revisionsrapport grundläggande granskning 2024

KS - Verksamhetsstöd och service

2025-03-04

Innehåll

Inledning.....	4
Syftet.....	4
Metod.....	4
Har styrelsen sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?.....	6
Granskning av internbudget och verksamhetsplan.....	6
Granskning löpande uppföljning och rapportering.....	7
Systematisk intern kontroll och riskhantering.....	9
Har styrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?.....	11
Måluppfyllelse för verksamhetsmål.....	11
Granskning av verksamhetsberättelsen.....	11
Har styrelsen genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?.....	13
Måluppfyllelse för ekonomi.....	13
Underlag för sammanfattande bedömning.....	14
interna styrningen, uppföljningen och kontroll.....	14
Bedömning verksamhet.....	14
Bedömning ekonomi.....	15
Sammanfattande Bedömning.....	16
Rekommendationer.....	16
Bilaga Måluppfyllelse.....	17

Inledning

Av kommunallagen 12 kap och god revisionssed följer att kommunens revisorer årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Nämnderna och styrelsen ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Sakkunniga från revisionskontoret genomför den grundläggande granskningen av verksamhetsstöd och service. Arbetet har utförts av Peter Alexandersson, Linnéa Milered och Martin Nyman på revisionskontoret i enlighet med av kommunrevisionens beslutade projektplan 2024-06-13.

Syftet

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge revisorerna ett underlag till uttalande i en årlig revisionsberättelse. Granskningen ska besvara om styrelsens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

1. Har styrelsen sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen av verksamhet och ekonomi varit tillräcklig?
2. Har styrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
3. Har styrelsen genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Metod

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse och granskning av styrning och intern kontroll. Granskningen omfattar

1. Styrning, kontroll och åtgärder
2. Måluppfyllelse för verksamheten

3. Måluppfyllelse för ekonomin

Granskningen bedrivs under hela året genom att ta del av dokument och flödet av information. Avstämning i granskningsarbetet har redovisats till revisorerna utifrån verksamhetens delrapportering per den 31 august.

Har styrelsen sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskning av internbudget och verksamhetsplan

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Är beslutad internbudget förenlig med reglementet och kommunens budget?	Ja	<p>Verksamhetsbeskrivningen i internbudgeten stämmer överens med reglementet.</p> <p>Verksamheten regleras övergripande i <i>Instruktion till förvaltningen för Verksamhetsstöd och service</i> beslutad av kommunstyrelsen 2022-10-18.</p> <p>Mål finns inom målområdena: Medborgare, Verksamhet, Ekonomi, Medarbetare. Verksamhetsstöd och service är delaktiga i sammanlagt 15 strategiska utvecklingsuppdrag. Vi noterar att det finns ett nämnduppdrag som inte finns med i internbudget. Nämnduppdraget finns med i budgeten för kommunstyrelsen (KLF) och i verksamhetsplanen för VSS.</p>
Har styrelsen tagit fram nämndmål och tydligt angivit det förväntade resultatet och vad som ska uppnås?	Ja	<p>Styrelsen har beslutat om 10 nämndmål för VSS. Styrelsens mål överensstämmer med kommunens budget. Vi noterar att styrelsen av 12 kommungemensamma uppdrag enligt kommunens budget saknas 6 kommungemensamma strategiska uppdrag i internbudgeten. De 3 nämndspecifika uppdragen som styrelsen tagit upp i internbudgeten överensstämmer med kommunens budget.</p> <p>Styrelsen följer upp målen med nämndindikatorer och det finns nämndindikatorer för samtliga mål. Vi noterar att det för indikator: <i>* Antal medarbetare per 1:a linjens chef</i> endast finns målvärden/riktning för kvinnor.</p>

Innehåller internbudgeten en redovisning av hur tilldelade ekonomiska ramar ska användas?	Delvis	<p>Budgeten är indelad enligt verksamhetsområden och inte de faktiska produktionsenheterna enligt <i>Instruktion till förvaltningen för Verksamhetsstöd och service</i> (beslutad av KS 2022-10-18).</p> <p>Tydligheten i internbudgeten skulle öka om den innehöll budgetposter i enlighet med <i>Instruktion till förvaltningen för Verksamhetsstöd och service</i> (beslutad av KS 2022-10-18) istället för verksamhetsområden.</p>
Beskriver verksamhetsplanen de aktiviteter och handlingsplaner som krävs för att uppfylla inriktningen i styrelsens budget med tydligt fokus på mål och uppdrag?	Ja	<p>Vi konstaterar att verksamhetsplanen är mer omfattande än internbudgeten.</p> <p>I verksamhetsplanen finns det aktiviteter och handlingsplaner till varje nämndmål utom för målet "<i>en robust förvaltning</i>". Vi noterar att det i verksamhetsplanen finns ett nämndmål "<i>hög digitaliseringsgrad</i>" som inte finns i internbudgeten. De strategiska utvecklingsuppdragen är sorterade under respektive nämndmål. Vi noterar att verksamhetsplanen innehåller alla kommunens 12 kommungemensamma strategiska uppdrag. Vilket innebär 6 fler än jämfört med internbudgeten. Förklaring till differensen lämnas inte.</p> <p>Vi noterar att internbudgeten lyfter fram aktiviteter som inte finns med i verksamhetsplanen. Exempelvis service academy. Vilket kan främja målet god service.</p>

Granskning löpande uppföljning och rapportering

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har styrelsen upprättat årsprognoser för verksamhetens mål- och uppdragsuppfyllelse?	Ja	<p>Kommunstyrelsen VSS har följt upp samtliga 10 mål i enlighet med beslutad internbudget. Prognosen för måluppfyllelsen visar att 7 mål uppnås och 2 uppnås delvis och att 1 inte kommer att uppnås. En redovisning lämnas över kommungemensamma och nämndspecifika uppdrag.</p> <p>Vi noterar att styrelsen följer upp 13 kommungemensamma uppdrag, vilket är 7 fler än internbudgeten. Vi noterar att uppföljningen är i enlighet med verksamhetsplanens 12 uppdrag och att 1 uppdrag var kvarstående från 2023 (se granskning intern budget). Uppdragen redovisas som pågående och ej startade uppdrag. Någon prognos på om de pågående eller ej startade uppdragen kommer att genomföras under året lämnas inte.</p>

		<p>Det framgår i delårsrapporten att måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning utifrån nämndindikatorer, resultat och effekt, samt förvaltnings verksamhetsplan och andra genomförda eller planerade aktiviteter. Detta framgår inte av internbudgeten där endast nämndindikatorer anges som grund för bedömningen av måluppfyllelsen. Om måluppfyllelsen baseras på "andra genomförda eller planerade aktiviteter" vore det bra om dessa framgick av internbudgeten så att en sammantagen bedömning kunde göras med dessa som bakgrund.</p> <p>För merparten av nämndindikatorerna lämnas mätvärden i delårsrapporten.</p>
Vidtas tydliga korrigerande åtgärder vid bristande mål- och uppdragsuppfyllelse?	Delvis	I delårsrapporten framgår inte några konkreta åtgärder för att uppnå det mål som inte uppnås. Vi noterar att delårsrapporten innehåller ett antal konstateranden gällande varför man inte når målet.
Är resultatet för mål- och uppdragsuppfyllelse 2024 i överensstämmande med det prognostiserade utfallet i delårsrapporterna?	Delvis	<p>I delårsrapporten per augusti prognostiserade styrelsen att 7 av 10 mål skulle uppnås, att 2 av 10 mål delvis skulle uppnås och att 1 av 10 mål ej skulle uppnås. Av verksamhetsberättelsen framgår 2 avvikelser från det prognostiserade utfallet. De två avvikelserna rör målen "En robust förvaltning" där man prognostiserade att målet skulle uppnås, målet bedöms i verksamhetsberättelsen som delvis uppnått. Och "En hållbar förvaltning" där man i augusti prognostiserade att målet delvis skulle uppnås, målet bedöms i verksamhetsberättelsen som ej uppnått.</p> <p>Samtliga kommungemensamma och förvaltningsspecifika strategiska utvecklingsuppdrag bedöms vara pågående förutom "Samtliga nämnder ska utifrån perspektivet friskfaktorer vidta åtgärder i syfte att stärka chefers förutsättningar, minska personalomsättningen och minska sjukfrånvaron". Vilken bedöms som genomförd.</p>
Har styrelsen upprättat årsprognoser för ekonomin?	Ja	<p>Prognos 31 mars -5,5 mnkr.</p> <p>Prognos 31 augusti -11,5 mnkr</p>
Vidtar styrelsen tydliga korrigerande åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Ja	Styrelsen har kostnadsreducerande åtgärder för två enheter, LKData samt Kost & Restaurang enligt internbudgeten. Vi noterar vidare att det huvudsakligen är LKData samt Kost & Restaurang som prognostiserar ett underskott utifrån internbudget. Av delårsrapporten framgår inte några konkreta åtgärder. Däremot framgår att man utreder framtagandet av handlingsplaner för berörda verksamheter inom LKData samt Kost & Restaurang. Vi noterar att det i delårsrapporten redovisas andra kostnadsreducerande

		åtgärder exempelvis gällande övernattnings och konsulttjänster men att dessa inte är tillräckliga.
Har styrelsen följt upp genomförandet av åtgärdsplaner?	Ej aktuellt	Vi noterar att det av internbudget framgår att kostnadsreducerande åtgärder har arbetats in i internbudget. Dessa följs upp på årsbasis enligt delårsrapporten.
Har styrelsen en styrning och uppföljning som säkerställer att verksamheten bedrivs effektivt?	Ja	<p>Styrelsen har ett mål "God ekonomisk kontroll". Målet tas även upp i verksamhetsplanen och styrks med ett antal aktiviteter.</p> <p>Det framgår att man har effektivitetsmål för:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matsvinn • Sjukfrånvaro • Leverantörstrohet • Uppföljning av kostnadsreducerande åtgärder (LKData och Kost & Restaurang) • Budgetavvikelser

Systematisk intern kontroll och riskhantering

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har styrelsen beslutat om en internkontrollplan?	Ja	Beslut 2023-11-14 § 325. Internkontrollplanen ingår som bilaga till kommunstyrelsens internbudget. För att tydliggöra ansvaret bör internkontrollplanen vara en enskild beslutspunkt när beslut om internbudget fattas.
Har styrelsen tagit del av en riskanalys som underlag för kontroller eller riskhantering inom väsentliga områden?	Delvis	Av internkontrollplanen framgår en risk- och konsekvensbedömning för respektive kontrollmoment. Av beslutet framgår inte om det funnits en riskbruttolista som legat till grund för internkontrollplanen vid sammanträdet. Av internkontrollplanen framgår att förvaltningen har tagit fram de riskanalyser som ligger till grund för förslag till kontrollmoment i internkontrollplanen. Riskvärdering saknas i internkontrollplanen.

Finns det en beskrivning av organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll?	Delvis	<p>Internkontrollplanen beskriver att styrelsen beslutar om internkontrollplanen och följer upp internkontrollen. Styrelsens delaktighet i internkontrollarbetet i övrigt framgår inte. Av internkontrollplanen framgår en hänvisning till kommunstyrelsens internkontrollplan under rubriken <i>Förvaltningens delaktighet</i>, denna rubrik framgår inte av kommunstyrelsens internkontrollplan. Organisation och ansvarsfördelning mellan förvaltning och nämnd för internkontrollarbetet framgår inte. Det framgår inte heller hur planen ska följas upp.</p> <p>Av planen framgår att det upprättas en förvaltningsintern förteckning med specificerade aktiviteter kopplade till nämndbeslutad internkontrollplan. I förteckningen framgår mer exakt hur och när kontrollmomenten ska genomföras samt utsedd kontrollansvarig.</p>
Följer styrelsen kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen och dess förvaltning?	Delvis	<p>Enligt kommunens handbok för intern kontroll ska planen innehålla kontrollmoment inom följande områden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verksamhet och organisation • Personal • Ekonomi • Administration • Oegentligheter, mutor och jäv <p>Planen innehåller kontroller inom samtliga områden.</p> <p>Av handboken framgår också att det av internkontrollplanen minst ska framgå:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilka rutiner/processer/system samt vilka kontrollmoment som ska följas upp • Kontrollmetod • Vem som är ansvarig för kontrollen • Genomförd riskbedömning <p>Planen saknar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vem som är ansvarig för kontrollen
Återrapporteras den interna kontrollen löpande?	Delvis	<p>Av internkontrollplanen framgår inte hur och när den interna kontrollen ska följas upp löpande under året. Vi noterar att det i delårsrapporten per den 31 augusti, lämnas en kort och övergripande beskrivning av förvaltningens arbete med internkontroll. För att göra</p>

		uppföljningen ännu bättre bör internkontrollplanen innehålla en planering för när den interna kontrollen ska återrapporteras till styrelsen. Det bör också framgå vad uppföljningen ska innehålla.
Har styrelsen följt upp internkontrollplanen?	Ja	Internkontrollplanen följs upp med en internkontrollrapport i februari 2025. Kontrollmomenten i interkontrollrapporten stämmer överens med internkontrollplanen.
Åtgärdas brister som framkommit av den interna kontrollen?	Ja	Styrelsen åtgärdar de brister som framkommer av kontrollen.

Har styrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Måluppfyllelse för verksamhetsmål

Granskning av verksamhetsberättelsen

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Når styrelsen uppsatta mål för verksamheten?	Ja	<p>Styrelsen gör bedömningen att 6 av 10 mål uppnås och att 2 mål delvis uppnås och att 2 mål ej uppnås. Revisionen gör bedömningen att 6 av 10 mål uppnås och att 3 delvis uppnås och att 1 mål ej uppnås.</p> <p>Avvikelser presenteras nedan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Målet <i>en hållbar förvaltning</i> bedömer styrelsen som ej uppnått baserat på att huvudindikatorn om matsvinn ej nås. Vi bedömer målet som delvis uppnått utifrån de redovisade aktiviteterna i måluppfyllelsen.

Är resultatet för mål- och uppdragsuppfyllelse 2024 i överensstämmande med det prognostiserade utfallet i delårsrapporterna?	Delvis	I delårsrapporten per augusti prognostiserade styrelsen att 7 av 10 mål skulle uppnås, 2 delvis och att 1 mål ej skulle uppnås. I verksamhetsberättelsen bedömer nämnden att 6 av 10 mål uppnås, att 2 delvis uppnås och att 2 ej uppnås.
Har styrelsen genomfört de kommunövergripande och nämndspecifika uppdragen?	Nej	Styrelsen redovisar merparten av de kommunövergripande och nämndspecifika uppdragen som pågående med ett undantag. Då det kommunövergripande uppdraget <i>Samtliga nämnder ska utifrån perspektivet friskfaktorer vidta åtgärder i syfte att stärka chefers förutsättningar, minska personalomsättningen och minska sjukfrånvaron</i> . Det bedöms som genomfört.
Har indikatorerna följts upp?	Ja	Styrelsens indikatorer har följts upp men med 3 undantag. För målen: <i>God service, God kundsamverkan och En robust förvaltning</i> , saknas fullständiga mätvärden.
Ger avrapporteringen läsaren (kommunfullmäktige) rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelsen?	Delvis	Måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning utifrån resultat och effekter samt förvaltningens verksamhetsplan, nämndindikatorer och andra genomförda eller planerade aktiviteter. Utifrån hur måluppfyllelsen är formulerad är det svårt att bedöma måluppfyllelsen. Eftersom styrelsen inte på förhand angivit vilka resultat, effekter samt andra planerade eller genomförda aktiviteter som ska utföras eller uppnås förutom nämndindikatorerna och det som angivits i verksamhetsplanen. Styrelsen har delvis förklarat varför man har kommit fram till det resultat man har i sin verksamhetsberättelse men gör det inte på ett konsekvent sätt mellan målen.
Har verksamhetsplanen genomförts?	Delvis	Merparten av aktiviteterna i verksamhetsplanen beskrivs som pågående i styrelsens uppföljning till verksamhetsplanen.

Har styrelsen genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Måluppfyllelse för ekonomi

Granskning av verksamhetsberättelsen

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har styrelsen uppnått budgeten för verksamheterna i internbudgeten?	Nej	För 2024 redovisar styrelsen ett mindre underskott än i prognostiserat i delårsrapporten per augusti. Avvikelsen förklaras med att avdelningen LKData redovisar ett underskott på -8 mnkr, främst till följd av ökade kostnader för licenser. VSS ledningsstöd står för det resterande underskottet på -1,8 mnkr som kan härledas till kostnader för projektet "Mitt Linköping". Vi noterar att Kost och restaurang redovisar nära nollresultat huvudsakligen till följd av det ekonomiska tillskott som förvaltningen fick i december månad.
Når styrelsen budgetmålet?		
Förklaras avvikelser?	Ja	styrelsen kommenterar avvikelser
Är resultatet för ekonomin 2024 i överensstämmelse med det prognostiserade resultatet i delårsrapporterna?	Nej	Prognos 31 mars -5,5 mnkr. Prognos 31 augusti -11,5 mnkr Resultat: - 9,5 mnkr

Underlag för sammanfattande bedömning

interna styrningen, uppföljningen och kontroll

Har styrelsen sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Utifrån frågorna/kriterierna ovan bedöms styrelsen sammantaget ha en tillräcklig intern styrning, uppföljning och kontroll.

- Styrelsen har beslutat om en internbudget och verksamhetsplan som uppfyller kraven enligt reglemente och kommunens budget..
 - Budgeten är indelad enligt verksamhetsområden och inte de faktiska produktionsenheterna enligt Instruktion till förvaltningen för Verksamhetsstöd och service (beslutad av KS 2022-10-18).
 - I verksamhetsplanen finns det aktiviteter och handlingsplaner till varje nämndmål utom för målet “en robust förvaltning”. Vi noterar att det i verksamhetsplanen finns ett nämndmål “hög digitaliseringsgrad” som inte finns i internbudgeten.
- Styrelsen bedöms ha en tillräcklig uppföljningsstruktur. Styrelsen har under året följt upp den interna kontrollplanen, ekonomin och verksamheten enligt kommunstyrelsens anvisningar. Av internkontrollplanen framgår när den interna kontrollen ska följas upp löpande under året.
- Styrelsen har fastställt en internkontrollplan som beskriver åtgärder och granskningar utifrån dokumenterade riskanalyser.
- Styrelsen har vidtagit åtgärder för att åtgärda brister i budgetföljsamhet. Styrelsens åtgärder för att uppnå budgetmålet har inte varit tillräckliga. Styrelsens prognoser har löpande visat på ekonomiska underskott.

Bedömning verksamhet

Har styrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Styrelsen bedöms inte helt genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt

- Uppdraget har inte genomförts i tillräcklig omfattning. Verksamhetsplanen har inte genomförts i tillräcklig omfattning. Större delen av aktiviteterna i verksamhetsplanen beskrivs som pågående.
- Vi bedömer att av 10 mål uppnås 6 och 3 delvis och 1 uppnås inte.

Bedömning ekonomi

Har styrelsen genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Styrelsen bedöms inte helt ha genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

- Styrelsen visar en negativ budgetavvikelse på -9,5 mnkr
- De åtgärder som vidtagits har inte gett tillräcklig effekt

Sammanfattande Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsens förvaltning skett på ett delvis ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt inte på ett tillfredsställande sätt. Vi bedömer den interna kontrollen som tillräcklig.

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har styrelsen genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?	Delvis	Styrelsen redovisar en tillräcklig måluppfyllelse med undantag för ett mål som inte har uppnåtts. Uppdragen har inte genomförts i tillräcklig omfattning
Har styrelsen genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?	Nej	Styrelsen redovisar ett negativ budgetavvikelse på 9,5 mnkr
Har styrelsen sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen av verksamhet och ekonomi varit tillräcklig?	Ja	Styrelsen har i allt väsentligt säkerställt en god styrning och kontroll av verksamheten.

Bilaga Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har inom varje målområde beslutat om kommungemensamma och nämndspecifika uppdrag. Nedan redovisas styrelsens prognostiserade måluppfyllelse i delårsrapporten, bedömningen enligt verksamhetsberättelsen och vår bedömning av måluppfyllelsen vid årets slut.

Styrelsens måluppfyllelse	Styrelsens bedömning 2024.08	Styrelsens måluppfyllelse 2024	Vår bedömning
God service	Uppnått	Uppnått	Uppnått
God kundsamverkan	Uppnått	Uppnått	Uppnått
Korrekta och effektiva inköp	Delvis uppnått	Delvis uppnått	Delvis uppnått
God ekonomisk kontroll	Ej uppnått	Ej uppnått	Ej uppnått
God styrning av tjänsteproduktion	Uppnått	Uppnått	Uppnått
En robust förvaltning	Uppnått	Delvis uppnått	Delvis uppnått
En hållbar förvaltning	Delvis uppnått	Ej uppnått	Delvis uppnått
Goda arbetsplatser	Uppnått	Uppnått	Uppnått
Hållbart chef- och ledarskap	Uppnått	Uppnått	Uppnått
Nya vägar för kompetensförsörjning	Uppnått	Uppnått	Uppnått